



ת"פ 34967/04/17 - יחידת תביעות להב 433 נגד יעקב מסיכה

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 34967-04-17 יחידת תביעות להב 433 נ' מסיכה

בפני	כב' השופטת ליאת שמיר הירש
משיבה	יחידת תביעות להב 433
נגד	
המבקש	יעקב מסיכה

החלטה

1. לפניי בקשת הנאשם לביטול כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם, נוכח אי קיומה של זכות השימוע וחובת היידוע המעוגנות בסעיף 60(א) לחוק סדר הדין הפלילי.
2. לטענת הנאשם בתיק החקירה אומנם ישנו מכתב יידוע אשר נשלח אל המבקש, אך לכתובת לא נכונה ואשר חזר בלא נדרש. אליבא שיטתו של המבקש המאשימה לא יצאה ידי חובתה במשלוח המכתב כאמור, והיה עליה לפעול אחרת כדי שמכתב יגיע ליעדו או להודיע למבקש על זכותו לשימוע בדרך אחרת. לטענת המבקש הפרת זכות היידוע ואף חובת ההודעה לנאשם בדבר הכוונה להגיש כתב אישום כנגדו, פוגעת פגיעה משמעותית בזכויותיו ולכן יש לבטל את כתב האישום ועד לקיום שימוע, לאחריו תשקול המאשימה שוב עמדתה באשר להליכים בתיק זה.
3. ב"כ המאשימה, במענה לטענות אלו, השיב כי המאשימה יצאה ידי חובתה שעה ששלחה המכתב לכתובת הרשומה בהודעה המשטרית של הנאשם (ב/1) והגישה את כתב האישום 60 יום לאחר שליחת המכתב כנדרש בחוק. ב"כ המשיבה טען כי הטעות בכתובת מקורה בטעות טכנית בלבד, כאשר הלכה למעשה, גם אם לא בוצע שימוע פורמאלי, הנאשם בא עם המאשימה בדברים ובכך מיצה זכותו. לכן, ביקש לדחות את בקשת הנאשם לביטול כתב האישום.
4. ביום ה- 23.4.17 הוגש כתב האישום במייחס לנאשם עבירה של קבלת רכב או חלקי רכב גנובים, בהתאם לסעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז 1977. מאז הגשת כתב האישום התקיימו בתיק כשבעה דיונים, את טענת השימוע העלה המבקש לראשונה רק בדיון מיום 26.6.18, שלאחריו ביום 27.11.18, התקיים דיון לפי סעיף 143 לחסד"פ, אשר הגישור בו לא צלח.

המסגרת הנורמטיבית:



5. חובת היידוע וזכות השימוע מעוגנות בסעיף 60א לחסד"פ, הקובע כדלקמן:

"(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי העניין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) ...

(ג) ...

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 יום מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית, פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי העניין, רשאים להאריך את המועד האמור."

הסעיף מדבר על הליך בן שני שלבים, השלב הראשון - חובת היידוע, הקובע שמחובת רשות התביעה ליידע חשוד בעת קבלת חומר חקירה ובטרם הגשת כתב אישום, כי חומר החקירה הועבר אליה.

והשלב השני - מתן זכות השימוע, הקובע את זכותו של חשוד לפנות בכתב לרשות התביעה, תוך 30 יום מקבלת ההודעה, בבקשה מנומקת להימנע מהגשת כתב אישום נגדו.

6. כבר נקבע כי זכות השימוע הינה זכות יסודית ומהותית אשר אי קיומה עלול להוות, בנסיבות מסוימות, מניעה להגשת כתב אישום או להגשת כתב אישום שונה.

במסגרת בג"ץ 554/05 רס"ר שרה אשכנזי נגד מפכ"ל המשטרה, פ"ד ס(2) 299, התייחס כבוד השופט לוי לזכות הטיעון כזכות הנגזרת מעקרונות המשפט המנהלי וציין:

"...בגדרי השימוע ניתנת לנפגע זכותו לשטוח את טענותיו במלואן, ועל הגורם המחליט להאזין לדברים בנפש חפצה, ומתוך נכונות להשתכנע ככל שבדברים יש ממש. זוהי זכות הטיעון, שהיא מן הזכויות היסודיות במשפטנו."

הכלל הוא, שהליך השימוע יערך טרם הגשת כתב האישום, בו תינתן לנחקר הזדמנות לשטוח בפני הרשות את טענותיו ולהציג את המידע המצוי בידיו לפני הגשת כתב אישום בעניינו.

7. טענות בדבר שלילת הזכות לשימוע, הן טענות "ההגנה מן הצדק" שכן, נטענת במסגרתם טענה של מחדל הרשות, וטענה לנזק שנגרם בגינו של המחדל, לכאורה, לנאשם בהליך הפלילי. לפיכך, ראוי



להחיל על טענות אלה את מבחני הפסיקה.

בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נגד איתמר בורוביץ (31.03.15)**, נדונו טענות מסוג "הגנה מן הצדק" ונקבע מבחן בן שלושה שלבים לבדיקת מחדלי הרשות לגבי נאשמים בהליך פלילי:

בשלב הראשון - על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליך ולעמוד על עוצמתם.

בשלב השני - לבחון האם יש בקיום ההליך הפלילי, על אף הפגמים, כדי לפגוע פגיעה בתחושת הצדק וההגינות.

בשלב השלישי - בית המשפט יבחן האם ניתן לרפא את הפגם באמצעים מתונים ומידתיים, מאשר ביטול כתב האישום.

מובהר כי לא כל פסול או פגם בכתב האישום יביא לתוצאה של בטלותו. יש טעם והצדקה לביטול כתב האישום רק מקום שיש חשש של ממש:

"שהנאשם קופח בהגנתו וריפוי הפגם על ידי תיקונו אינו מועיל, או מקום שבו לוקה כתב האישום באי חוקיות או שקיים ספק בדבר הגינותו של הדיון על פיו"

(ראה: י' קדמי "על סדר הדין בפלילים" חלק ב', עמ' 942).

8. לעיתים, גם במקרים בהם הרשות אינה מיישמת את חובת היידוע וזכות השימוע, ניתן לרפא את הפגם על ידי קיום שימוע בדיעבד ובהסתמך על "דוקטרינת הבטלות היחסית", שמקורה במשפט המנהלי ואשר מיושמת גם בהליכים פליליים.

בע"פ 1053/13 **חסן הייכל נגד מדינת ישראל**, נקבע כך:

"השימוע נועד לאפשר לחשוד בעבירה מסוג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוע מגנה על זכויות חשודים, ועשויה לייעל את מלאכת התביעה. ככל שיהא ביד החשוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחסך ממנו הפגיעה האינהרנטית הנלווית לאישום פלילי בעבירה חמורה. כך גם ייחסכו משאבי תביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הליך פלילי. השימוע עשוי לחדד את המחלוקות בין הנאשם לתביעה ולייעל את ניהול ההליך; הוא אף עשוי לעודד הידברות בין התביעה להגנה בניסיון לגבש עסקת טיעון. מנגד, השימוע עלול לסרב לאפשר את עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. כדי שיגשים את תכליותיו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוע מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הראוי להקפיד עליו... החלטת התובע על העמדת המערער לדין היא החלטה מנהלית. בהחלטה זו נפל פגם שכן שימוע לא נערך קודם להגשת כתב אישום. אולם כלל ידוע הוא כי יש להבחין בין פגם בהליך לבין



תוצאת הפגם. פגם משפטי מאותו סוג עשוי להוביל במקרים שונים לתוצאות שונות, לפי הנסיבות של כל מקרה ומקרה. מטבע הדברים, החלת דוקטרינת הבטלות היחסית בנוגע לפגם משפטי בפעולת הרשות נעשית תמיד על רקע נסיבותיו הפרטניות של המקרה. דוקטרינה זו הוחלה גם בהליך הפלילי, כפי שנפסק בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 834 (2005): "אכן, מקורו של עקרון הבטלות היחסית הוא במשפט המנהלי; אך כבר היו דברים מעולם, והעיקרון הוחל גם במסגרתם של הליכים פליליים [...]. מקל וחומר ניתן לכאורה להחיל את עקרון הבטלות היחסית על החלטה בתחום הפלילי שלפי מהותה היא בגדר החלטה מנהלית..." (השוו גם: ע"פ 866/95 סוסן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(1) 793, 816 (1996); רע"פ 2413/99 גיספן נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד נה(4) 673, 684 (2001)). כזו היא החלטת תובע בדבר העמדה לדין".

ובתפ"ח 1199/05 מדינת ישראל נגד פולנסקי (03.01.07), נקבע כך:

"לכאורה, ניתן לתקוף ואף "לרפא" את הפגם של אי קיום חובת השימוע בעריכת שימוע בדיעבד, תוך תקווה שהמאשימה תתעלם מכתב האישום שהוגש ותשמע את הנאשם בנפש חפצה כאילו לא הוגש כתב אישום ובמידה ותשתכנע כי יש בטענותיו ממש, תבטל את כתב האישום, זאת בהסתמך על דוקטרינת הבטלות היחסית המקובלת במשפט המנהלי ונעשה בה שימוש בהליכים פליליים".

בעניין גישות שונות אלו נחלקו הערכאות השיפוטיות בשאלה האם יש מקום לבטל כתב אישום או שמא להחיל את דוקטרינת הבטלות היחסית.

ההכרעה לגבי הסעד שיינתן לנאשם, שלגביו לא קוימו זכויות היידוע והשימוע, תיעשה אפוא, בהתחשב בנסיבות המקרה, על פי עומקו של המחדל שנעשה ומידת פגיעתו בנאשם, ובהתחשב בדרכים העומדות כאפשרות לריפוי המחדל.

מן הכלל אל הפרט

9. לאחר שמיעת טענות הצדדים ועיון במסמכים שהוצגו, לא מצאתי כי במקרה זה הפגם הינו מהותי ויורד לשורש העניין כך שמתקיימת פגיעה קיצונית באמות הצדק, המצדיקה ביטול כתב האישום, והכל כפי שיפורט להלן.

10. אופן התרחשות העניינים, במקרה זה, מעידה כי אכן, פגעה זכות השימוע.

המסמכים שהובאו בפני מעידים כי בכתובת המצוינת על מעטפת דבר הדואר (ב/3) שנשלחה על ידי המאשימה אל המבקש, לא כללה ציון מספר הבית בו מתגורר המבקש ובשלה ככל הנראה לא הגיע דבר הדואר לידי.



אף על פי כן, שוכנעתי כי מדובר בטעות טכנית שנעשתה בתום לב.

עוד שוכנעתי כי בנסיבות תיק זה בו הוגש כתב האישום בחודש אפריל 2017, בהתחשב בכמות הדיונים אשר התקיימו בתיק, בניהם, דיון גישור על פי סעיף 143א לחסד"פ, ובהתחשב בקיומן של פגישות הדברות שנערכו בין הצדדים מחוץ לכותלי מבית המשפט, אין מדובר במקרה בו תוצאות הפגם מצדיקות מתן סעד של ביטול כתב האישום.

11. טענותיו של הסנגור היו בעיקרן טענות פורמאליות ללא הפניה לטיעון מהותי לעניין עצם השפעת אי קיום השימוע וגם בשל כך מצאתי כי נכון במקרה זה לרפא הפגם על פי דוקטרינת "הבטלות היחסית".

12. בהתחשב באמור, יש לדחות הבקשה ככל שהיא נוגעת לסעד של ביטול כתב האישום.

יחד עם זאת, אני סבורה כי נסיבות המקרה מצדיקות עריכת שימוע, אשר יתקיים תוך ניהול ההליך, על פי הכללים המקובלים תוך מתן הזדמנות למבקש לעלות טענותיו אשר יישקלו בלב פתוח ונפש חפצה.

נוכח כל האמור לעיל, לנוכח תורת הבטלות היחסית, אין מקום למחיקת כתב האישום.

הבקשה נדחית.

החלטה זו תועבר לצדדים.

ניתנה היום, ו' אדר א' תשע"ט, 11 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.

ניתנה והודעה היום י"א אלול תשע"ו, 14/09/2016 במעמד הנוכחים.

ליאת שמיר הירש , שופטת